

Akademia Katolicka w Warszawie
Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi

SYLABUS PRZEDMIOTOWY

Kierunek studiów	Teologia
Specjalność	Teologia ogólna
Forma studiów	Stacjonarne
Stopień studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

1. Przedmiot

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Teologia fundamentalna
Nazwa w języku angielskim	Fundamental theology
Język wykładowy	polski
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy

2. Forma i miejsce zajęć, liczba godzin i punktów ECTS w planie studiów

2.a. Studia stacjonarne

Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Praktyka	Punkty ECTS	Miejsce zajęć
45	15			8	Sala dydaktyczna

3. Cele przedmiotu

1.	<p>„Głównym zadaniem tej dyscypliny jest zatem refleksja nad rzeczywistością objawienia chrześcijańskiego i jego trwaniem w Kościele. Wykazuje ona, że chrześcijaństwo jest wiarygodne w obliczu ludzkiego rozumu, ma podstawy historyczne i pozwala rozszyfrować ludzkie życie jako sensowne. Dokonuje tego przez formułowanie argumentów niezbędnych do dialogu Kościoła z kulturą współczesną, naukami i innymi religiami, badanie obiektywnej wartości tych argumentów i ich obronę.</p> <p>W ten sposób teologia fundamentalna daje podstawy dla studium całej teologii, a także dla ewangelizacji w zagrożonym indyferentyzmem świecie, w którym prymat wiodą wartości ekonomiczne.” („Droga formacji presbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia” (16.06.2021))</p>
----	---

4. Wymagania wstępne

1.	<p>Przygotowanie filozoficzne z orientacją w podstawowych pojęciach filozofii klasycznej i współczesnych nurtach kulturowych jak m.in. postmodernizm, globalizm, popkultura; podstawowa wiedza w zakresie historii Kościoła; zaliczony wstęp do teologii i do Pisma świętego; znajomość zagadnień religiolologicznych.</p>
----	--

5. Przedmiotowe efekty kształcenia

Kod efektu kształcenia przedmiotu	Opis efektu kształcenia	Kod efektu kształcenia kierunku
Wiedza		
W.1	wykazuje podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, szczególnie w zakresie nauk biblijnych, teologii systematycznej i historii Kościoła	TMA_W01
W.2	poprawnie posługuje się terminologią nauk teologicznych i wskazuje jej korzenie grecko-łacińskie	TMA_W03
W.3	wyjaśnia kulturotwórczą rolę Kościoła i teologii, zarówno w aspekcie historycznym, jak i społecznym	TMA_W05
W.4	przedstawia zasady interpretacji tekstu teologicznego i poprawnie posługuje się nimi	TMA_W06
W.5	prezentuje współczesne dokonania ośrodków i szkół badawczych w zakresie teologii oraz ogólną wiedzę filozoficzną	TMA_W10
W.6	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii fundamentalnej	TMA_W17

W.7	podaje przykłady powiązania treści z teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi	TMA_W22
Umiejętności		
U.1	na podstawie samodzielnych poszukiwań i analiz różnych źródeł formułuje krytyczne osądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej	TMA_U01
U.2	poprawnie dokonuje analizy źródeł, syntezy różnych idei i poglądów teologicznych, właściwie dobierając metody i narzędzia badawcze dla oryginalnego rozwiązania problemów	TMA_U02
U.3	podaje argumenty i formułuje wnioski w merytorycznej dyskusji światopoglądowej dotyczącej zagadnień teologicznych i życia Kościoła	TMA_U06
U.4	wskazuje sposoby samodzielnego zdobywania wiedzy i poszerzania umiejętności badawczych	TMA_U08
U.5	proponuje rozwiązania nietypowych problemów w sytuacjach profesjonalnych, integrując wiedzę z różnych dyscyplin	TMA_U11
U.6	wskazuje na powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami dziedzictwa doktrynalnego, integrując wiedzę z różnych specjalności teologicznych	TMA_U12
U.7	przeprowadza krytyczną analizę i interpretację różnych poglądów teologicznych i światopoglądowych oraz wytworów kultury celem określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym	TMA_U13
U.8	przedstawia własne stanowisko w dialogi światopoglądowym, ekumenicznym i międzyreligijnym oraz społecznym, szczególnie w obszarze podstawowych środowisk funkcjonowania człowieka	TMA_U18
U.9	planuje własne zaangażowanie w różne formy działalności ewangelizacyjnej, pastoralnej, katechetycznej Kościoła	TMA_U22
Kompetencje społeczne		
K.1	określa priorytety służące realizacji zamierzonego celu, zgodne ze wzorami właściwego postępowania w danej dziedzinie	TMA_K01
K.2	w swych wypowiedziach dowodzi uczestnictwa w życiu kulturalnym, religijnym i społecznym	TMA_K05

6. Treści kształcenia

L.p.	Tematyka wykładów [<i>Droga formacji presbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia (16.06.2021)</i>]
1.	Historia, modele i metodologia teologii fundamentalnej
2.	Wiara i rozum
3.	Otwartość człowieka na Boga (<i>homo capax Dei</i>) – objawienie w stworzeniu i przez stworzenie
4.	Objawienie jako darowanie Boga w Jezusie Chrystusie i Kościele (pojęcie, typologia, przymioty, modusy, przekaz)
5.	Znaki wiarygodności Objawienia
6.	Wiarygodność kościelnego przekazu o Chrystusie
7.	Współczesny kontekst problemu Jezusa i wiarygodności chrześcijaństwa
8.	Starożytne źródła niechrześcijańskie i archeologia o Jezusie Chrystusie i środowisku powstania chrześcijaństwa
9.	Wiarygodność pierwotnych świadectw chrześcijańskich
10.	Boska tożsamość osoby Jezusa Chrystusa w świetle historii Jego życia
11.	Historyczność krzyża, Jezusowe rozumienie własnej śmierci i wiarygodność chrześcijańskiego orędzia zbawienia
12.	Wiarygodność Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa
13.	Funkcja eklezjotwórcza tytułów popaschalnych
14.	Chrystusowa geneza Kościoła jako depozytariusza Objawienia
15.	Sukcesja apostołska i prymat – struktury istotne dla trwania i przekazu Objawienia w Kościele
16.	Odpowiedzialność Urzędu Nauczycielskiego Kościoła za przekaz prawdy Ewangelii
17.	Znaki wiarygodności Kościoła w historii i dzisiaj
18.	Współczesny filozoficzny i społeczno-kulturowy kontekst wiary. Dialog i apologia
Tematyka ćwiczeń	
1.	Charakterystyczne cechy postmodernistycznego kontekstu wiary oraz adekwatność prezentacji wiary [G. Dziewulski, <i>Wyzwania postmodernizmu wobec Kościoła i teologii fundamentalnej</i> , w: <i>Wiarygodność chrześcijaństwa w dyskusji z postmodernizmem</i> , red. W. Szukalski, Bydgoszcz 2013, s. 27-58]
2.	Jan Paweł II, encyklika <i>Fides et ratio</i> [nr 45-48. 52-55. 65-71. 95-96.]
3.	Świadectwo jako kluczowa kategoria w przekazie Objawienia i hermeneutyce wiary [<i>Znaczenie kategorii świadectwa w refleksji nad historycznością wydarzenia Jezusa</i>

	<i>Chrystusa</i> , w: <i>Historia – wiara – nauka. Źródła poznania Jezusa Chrystusa</i> , red. P. Artemiuk, Płock 2018, s. 246-309 [seria: Biblioteka teologii fundamentalnej t. 13]
4.	<i>Jezus i Prawo: wypełnienie Prawa, konflikt i pojednanie</i> [Ratzinger J., <i>Granice dialogu</i> , Kraków 1999, s. 19-34]
5.	Cud w perspektywie historii i teologii [Kracik J., <i>Odwieczne kłopoty Kościoła z cudami</i> , Znak LI (1999) z. 6, s. 4-13]
6.	Wzorcza postawa Chrystusa wobec cierpienia i śmierci [H. Seweryniak, <i>Apologia pokolenia Jana Pawła</i> , s. 203-211]
7.	Historyczna i teologiczna ewolucja prymatu papieskiego w dziejach – aspekty eklezjalne i kanoniczne [<i>Papiestwo w międzykościelnych dialogach</i> , w: S. C. Napiórkowski, <i>Wierzę w jeden Kościół</i> , Tarnów 2003, s. 282-316]
8.	Jan Paweł II, <i>Modlitwa powszechna. Wyznanie win i prośba o przebaczenie 12.03.2000 r.</i>
9.	Kongregacja Nauki Wiary, <i>Prymat Następcy Piotra w tajemnicy Kościoła</i> , w: <i>W trosce o pełnię wiary. Dokumenty Kongregacji Nauki Wiary 1995-2000.</i> , red. J. Królikowski, Z. Zimowski, Tarnów 2002, s. 57-65.
10.	Zbawienie w Kościele i przez Kościół [Międzynarodowa Komisja Teologiczna, <i>Chrześcijaństwo a religie</i> , nr 62 – 79]

7. Literatura

Lp.	Obowiązkowa
1.	Sobór Watykański II, <i>Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym «Dei Verbum»</i>
2.	Seweryniak H., <i>Teologia fundamentalna t. 1-2</i> , Warszawa 2010
3.	<i>Teologia fundamentalna</i> , red. T. Dzidek, Ł. Kamykowski, A. Napiórkowski i in., t. 1-5, Kraków 1997-2006
4.	<i>Leksykon Teologii Fundamentalnej</i> , red. M. Rusecki i in., Lublin-Kraków 2002
5.	Bartnicki S., <i>Koncepcje Objawienia według Avery Dullesa</i> , w: <i>Objawienie w interpretacji współczesnych teologów</i> [<i>Studia Theologiae Fundamentalis</i> 1, Poznań 2010] s. 87-100
6.	Napiórkowski A., <i>Jezus objawiony i objawiający</i> , Kraków 2008
7.	Napiórkowski A., <i>Mysterium communionis. Eklezjalny paradygmat dziejów zbawienia</i> , Kraków 2006
8.	Seweryniak H., <i>Sposoby uzasadniania wiarygodności Kościoła w nowszej literaturze teologicznej</i> , w: <i>Wiarygodność Kościoła. Materiały z sympozjum w Kamieniu Śląskim w dniach 2-3.04.1997</i> , red. T. Dola, Opole 1997

Uzupełniająca	
1.	Benedykt XVI. J. Ratzinger. <i>Jezus z Nazaretu</i> , t. 1-3, Kielce 2007-2012
2.	Lohfink G., <i>Jezus z Nazaretu. Czego chciał. Kim był</i> , Poznań 2012.
3.	Lohfink G., <i>Czy Bóg potrzebuje Kościoła</i> , Poznań 2005
4.	Dreyfus F., <i>Czy Jezus wiedział, że jest Bogiem?</i> , Poznań 1995

8. Metody dydaktyczne

Metoda dydaktyczna	Symbol realizowanego tematu
Wykład problemowy, informacyjny, konwersatoryjny, interaktywny.	W. 1-18
Analiza źródłowych tekstów oraz dyskusja. Praca pisemna na zadany temat. Multimedialna prezentacja wskazanego zagadnienia.	C. 1-10

9. Nakład pracy studenta

9a. Studia stacjonarne

Opis	Liczba godzin	Liczba ECTS
Udział w zajęciach dydaktycznych, opracowanie treści wykładu i przygotowanie do egzaminu	120	4
Przygotowanie prezentacji lub pisemnej pracy zaliczeniowej	30	1
Praca własna z lekturą obowiązkową i dodatkową	90	3

Nakład pracy studenta w godzinach: **240**. Liczba punktów ECTS: **8**.

10. Kryteria oceny

Na ocenę 2.0	Brak podstawowych wiadomości dotyczących treści wykładów i ćwiczeń. Brak podstawowych kompetencji określonych w treściach programowych kursu. Brak podstawowych umiejętności określonych w efektach kształcenia.
---------------------	--

Na ocenę 3.0	Posiadanie podstawowych wiadomości, umiejętności oraz kompetencji określonych w wymaganiach, potwierdzone uzyskaniem 55%-65% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów, minimalna aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie referatu oraz kolokwium.
Na ocenę 3.5	Dostateczna znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 65%-75% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów, dostateczna aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie referatu oraz kolokwium.
Na ocenę 4.0	Dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 75%-85% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów, znacząca aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie prezentacji oraz kolokwium.
Na ocenę 4.5	Dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem 85%-95% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów, wyróżniająca się aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie prezentacji oraz kolokwium.
Na ocenę 5.0	Bardzo dobra znajomość omawianych zagadnień, potwierdzona uzyskaniem pow. 95% możliwych do uzyskania na egzaminie punktów, wybitna aktywność na ćwiczeniach, zaliczenie prezentacji oraz kolokwium.
Forma zaliczenia	Egzamin ustny

11. Prowadzący przedmiot

Osoba odpowiedzialna za przedmiot	Ks. dr Grzegorz Dziewulski
Osoba prowadząca wykład	Ks. dr Grzegorz Dziewulski

Sylabus obowiązujący w roku akademickim 2023/2024

.....

podpis autora

.....

podpis kierownika AKW